

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Διπλωματική Εργασία

Κατερίνα Πιερή

Βασίλι Καρπασίας

Πάφος 2017

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	1
Τοποθεσία του χωριού	2
Ονομασία του χωριού	2
Ιστορική αναδρομή	3
Γεωμετρική – Αρχαϊκή εποχή (11 ^{ος} – 5 ^{ος} αιώνας π.Χ.)	3
Βυζαντινή εποχή (4 ^{ος} – 12 ^{ος} αιώνας μ.Χ)	5
Οθωμανική περίοδος (16 ^{ος} – 19 ^{ος} αιώνας μ.Χ.).....	5
Εκκλησίες Βασιλιού.....	6
Άγιος Βασίλειος.....	6
Άγιος Τρύφωνας	7
Ασχολίες κατοίκων 1956 – 1976	8
Καπνοκαλλιέργεια	8
Γεωργοκτηνοτροφικές Ασχολίες	9
Η βρύση του Βασιλιού.....	10
Δημοτικό σχολείο Βασιλιού	10
Ενοποίηση δημοτικών σχολείων Βασιλιού - Λεοναρίτσου	11
Σχέσεις Βασιλιωτών με τους Τούρκους συγχωριανούς τους.....	12
Πληθυσμιακή απογραφή των κατοίκων του Βασιλιού.....	12
Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Βασιλιού	13
Συμμετοχή Βασιλιωτών σε διάφορους πολέμους.....	17
Βαλκανικοί πόλεμοι (1912 – 1913)	17
Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914 – 1918).....	17
Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1939 – 1945).....	17
Απελευθερωτικός αγώνας 1955 – 59.....	18
Γενική Δράση Βασιλιωτών στην Ε.Ο.Κ.Α.	18
Παθητική Αντίσταση	18
Τουρκική εισβολή του 1974	19
Αιχμαλωσία-Προσωπικές Μαρτυρίες.....	19

Τρύφωνας Παπαγιάννης (προσωπική μαρτυρία).....	19
Ανδρέας Νικόλα Πέτρου (προσωπική μαρτυρία).....	29
Μιχαήλ Πιερής (προσωπική μαρτυρία).....	35
Συμπεράσματα από τις συνεντεύξεις των αιχμαλώτων Βασιλιωτών	37
Δύο ήρωες - αγνοούμενοι Βασιλιώτες.....	38
Παναγιώτης Αντώνης Φώτη	38
Άγγελος Γεωργίου Καλλής.....	39
Μετά την τουρκική εισβολή	39
Προσωπικότητες Βασιλιού	40
Πολιτικοί.....	40
Νιαζί Μανιέρα	40
Νίκος Σαμψών Γεωργιάδης	40
Σωτήρης Σαμψών.....	42
Επιστήμονες:.....	42
Αντώνης Γεωργιάδης.....	42
Νίκος Μιχαηλίδης.....	43
Τούλα Ονουφρίου	43
Μιχαήλ Στ. Στεφανή:.....	44
Συγγραφείς – ποιητές – Αγιογράφοι.....	45
Χρυσόστομος Ποζάτος	45
Παναγής Μ. Παναγίδης	45
Τάκης Τοφαλλής.....	46
Νίκος Νικολάου Χατζημιχαήλ.....	46
Τρύφωνας Παπαγιάννης	46
Ττοφαλλή Σπύρος	47
Επίλογος.....	47
Βιβλιογραφία	48
Πρωτογενείς Πηγές.....	48
Δευτερογενείς Πηγές	48
Διαδικτυακές Πηγές.....	49

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα 1: Χωριά της Επαρχίας Καρπασίας.....	2
Εικόνα 2: Αμφορέας (αριστερά) και σπασμένα αγγεία (δεξιά) της Γεωμετρικής – Αρχαϊκής εποχής όπου ανευρέθηκαν σε θαλαμωτούς λαξευτούς τάφους σε λόφους του χωριού	3
Εικόνα 3: Τάφος της Μαζερής λαξευμένος σε ασβεστολιθικό βράχο (αριστερά) και το εσωτερικό του όπου εξακτινώνονται 3 πάγκοι (δεξιά).....	4
Εικόνα 4: Ελαιόμυλοι που εντοπίστηκαν στην περιοχή Κακοζώναρα που αποτελούσαν μέρος των βιοτεχνικών μονάδων	4
Εικόνα 5: Αποθηκευτικά κτίσματα στον κάμπο του Βασιλίου (αριστερά) και Νερόμυλος στο Όζαλος που εξυπηρετούσε στη φόρτωση του αλευριού στα εμπορικά πλοία.....	6
Εικόνα 6: Εκκλησία Αγίου Βασιλείου.....	7
Εικόνα 7: Εκκλησία Αγίου Τρύφωνα	7
Εικόνα 8: «Η Συνεργατική Εταιρεία Βασιλίου», Απόσπασμα από την εφημερίδα <i>Κυπριακός Τύπος</i> 06/06/1936	8
Εικόνα 9: Η καπνοκαλλιέργεια «μεταφυτεύτηκε» από τους Καρπασίτες στο Διαμέρισμα Χρυσοχούς, Πάφου μετά το 1974.....	9
Εικόνα 10: Απόσπασμα από την εφημερίδα « <i>Αλήθεια</i> », όπου περιγράφεται το πρόβλημα της τοκογλυφίας.....	13
Εικόνα 11: Απόσπασμα εφημερίδας « <i>ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ</i> » με θέμα την ίδρυση της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Βασιλίου	14
Εικόνα 12: Απόσπασμα εφημερίδας <i>Ελευθερία</i> , με θέμα την ίδρυση της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Βασιλίου	15
Εικόνα 13: Τίτλος Μετοχών	15
Εικόνα 14: Συνεργατική Πιστωτική Τράπεζα και Παντοπωλείο Βασιλίου	16
Εικόνα 15: Παντοπωλείο Βασιλίου	16
Εικόνα 16: Ελληνοκύπριοι αιχμάλωτοι από τον Αττίλα την ώρα του φαγητού.....	31
Εικόνα 17: Ελληνοκύπριοι αιχμάλωτοι πολέμου των Τούρκων, επιστρέφουν από τις φυλακές της Τουρκίας στην Ελευθερία! Πολλοί από αυτούς που πήγαν στις φυλακές των Αδάνων, της Αμάσειας και της Αλεξανδρέττας δεν επέστρεψαν και παραμένουν αγνοούμενοι!	34
Εικόνα 18: Κομπολόι του Μιχαήλ Πιερή το οποίο φτιάχτηκε από τον ίδιο κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας του. Αποτελείται από κουκούτσια ελιών και κλωστή.....	36

Πίνακας Πινάκων

Πίνακας 1: Αριθμητική κατάταξη μαθητών αναλόγως φύλου και σχολικού έτους	11
Πίνακας 2: Πληθυσμιακή απογραφή των κατοίκων του Βασιλείου	12

Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία έχει ως θέμα το Βασίλι Καρπασίας και συγκεκριμένα γίνεται περιγραφή της τοποθεσίας του χωριού και της προέλευσης του ονόματός του.

Παρουσιάζεται ιστορική αναδρομή από τον 11^ο αιώνα έως και σήμερα. Επιπρόσθετα, αναφέρεται στις εκκλησίες του χωριού, στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην πληθυσμιακή απογραφή, στις ασχολίες των κατοίκων καθώς επίσης και στη συμμετοχή τους από τους Βαλκανικούς Πολέμους έως και την Τουρκική εισβολή του 1974 (περίοδος αιχμαλωσίας).

Επιπλέον, παρουσιάζονται προσωπικές μαρτυρίες σε συνδυασμό με το ημερολόγιο τριών αιχμαλώτων από το Βασίλι δίνοντας μια τόσο ιστορική όσο και προσωπική εικόνα για την περίοδο της αιχμαλωσίας. Ακόμη, δίνεται έμφαση στη ζωή δύο ηρώων του πολέμου, ένας εκ των οποίων είναι ακόμη αγνοούμενος. Τέλος, απεικονίζονται σημαντικές προσωπικότητες του Βασιλιού που άφησαν το στίγμα τους τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Για τη συγγραφή της συγκεκριμένης εργασίας χρησιμοποιήθηκε υλικό από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, πάρθηκαν προσωπικές συνεντεύξεις τριών Βασιλιωτών αιχμαλώτων του 1974 από τη γράφουσα και τέλος αντλήθηκαν πληροφορίες από διάφορα συγγράμματα και ιστοσελίδες που αναφέρονται στην παρούσα θεματολογία.